

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Comité Haagse Lanen
ter attentie van mevrouw E. Linssen-van Rossum
Assendelftstraat 11A
2512 VS 's-Gravenhage

Datum
7 maart 2023

Onderwerp
Verblijfskwaliteit Hofplaats

Uw brief van
21 november 2022
Uw kenmerk

Ons kenmerk
DSO/10466276
Contactpersoon
Katleen van den Meerschaut
Dienst
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Afdeling
Noord
Telefoonnummer
06 50103829
E-mailadres
katleen.vandenmeerschaut@denhaag.nl

U heeft op 21 november 2022 een brief aan de gemeenteraad gericht. De gemeenteraad heeft het college verzocht om de brief te beantwoorden. Wij beantwoorden uw brief als volgt.

Bij de behandeling van het initiatiefvoorstel 'Haagse Lanen' (RIS309588) heeft u aangekondigd het stadsbestuur te willen helpen bij de voorbereiding en uitvoering van het initiatiefvoorstel. In uw brief van 24 mei 2022 geeft u handreikingen voor de planontwikkeling van het Rijksvastgoedbedrijf aan de Hofplaats en de omliggende openbare ruimte. Wij hebben uw brief beantwoord (DSO10439524, d.d. december 2022) en u uitgenodigd deel te nemen aan de gesprekken die gevoerd zullen worden over de planvorming voor dit deel van de binnenstad.

In uw raadsadres van 21 november 2022 gaat u nader in op de toekomstige verblijfskwaliteit van de Hofplaats. Uw comité heeft deelgenomen aan gesprekken met het Rijksvastgoedbedrijf over het ontwerp van de nieuwe publieksentree aan de Hofplaats. Naar aanleiding daarvan geeft u aan dat een in het groen passende publieksentree goed te verenigen is met de ambities van het raadsinitiatief Haagse Lanen, maar dat een demonstratieruimte strijdigheid oplevert met dit raadsinitiatief. U stelt vervolgens een aantal vragen, die wij hieronder beantwoorden.

1. *Is het college ook van mening dat de Hofplaats geen versteend plein mag worden in het licht van de noodzakelijke klimaatadaptatie?*

Antwoord: Ja, de gemeente is met het Rijksvastgoedbedrijf in gesprek over de ontwerpopgave voor de nieuwe publieksentree op de Hofplaats. Een integraal ontwerp en een goede aansluiting van het ontwerp op de openbare ruimte, inclusief vergroening, is voor de gemeente van groot belang. De uitgangspunten van de Haagse Lanen zijn onder de aandacht gebracht bij het Rijksvastgoedbedrijf en mede op basis daarvan wordt geschetst aan een veel groenere Hofplaats dan eerder het geval was.

2. *Is het college ook van mening dat een publieksentree zich niet laat combineren met een demonstratieplein?*

Antwoord: Nee, de omgeving van het Binnenhof, inclusief de openbare ruimte voor de verschillende ingangen van het Binnenhofcomplex, is in het verleden met regelmaat in gebruik geweest voor demonstraties, van verschillende omvang. Ruimte voor demonstreren is geen exclusieve ruimte maar openbare ruimte die multifunctioneel in gebruik is. Goed ontworpen, geeft dat geen conflict met een

publieksentree. Een meer vergroende inrichting van de openbare ruimte hoeft hier ook geen belemmering te zijn voor multifunctioneel gebruik.

3. *Is het college ook van mening dat er in de nabijheid van het Binnenhof al voldoende demonstratiemogelijkheden zijn die beter geschikt zijn én daarvoor ook al worden gebruikt? (NB gebruik als plek om te demonstreren is bovendien ook niet in bestemmingsplannen vastgelegd)*

Antwoord: Zie ook het antwoord op vraag 2. In de nabijheid van het Binnenhof zijn inderdaad ook mogelijkheden om te demonstreren. De Hofplaats is één van de locaties en niet anders, beter of minder geschikt dan andere locaties. Demonstreren is een grondrecht en het is de taak van de overheid dit te faciliteren. Het uitgangspunt is dat demonstranten zelf mogen bepalen waar en op welke manier zij willen demonstreren. Beperken kan slechts in uitzonderingsgevallen. De Hofplaats is van oudsher een geschikte en veelgebruikte demonstratielocatie. Daarbij zijn demonstranten normale bezoekers van het Binnenhofcomplex. De verwachting is dat ook na de renovatie van het Binnenhof de wens blijft bestaan om op deze locatie te demonstreren.

4. *Kan het college met deze uitgangspunten nader in overleg treden met de veiligheidsdriehoek en het Rijksvastgoedbedrijf om de noodzakelijke vergroening van de Hofplaats te realiseren?*

Antwoord: Zoals onder vraag 1 is aangegeven, is de gemeente met het Rijksvastgoedbedrijf in gesprek over de ontwerpogave voor de nieuwe publieksentree op de Hofplaats, waarbij wordt ingezet op een integraal ontwerp en een goede aansluiting van het ontwerp op de openbare ruimte, inclusief vergroening. Daarbij wordt het recht om te demonstreren op de Hofplaats niet uitgesloten. Het is de gezamenlijke inzet van de Haagse veiligheidsdriehoek én het college om vooraf goed na te denken over de wijze waarop in de nieuwe inrichting van de openbare ruimte, op een goede en veilige manier ruimte kan worden geboden aan (kleine) demonstraties. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat de ervaringen die nu worden opgedaan bij het tijdelijke gebouw van de Tweede Kamer – waar sprake is van weinig ruimte nabij het gebouw – worden meegenomen. Daarnaast worden de plannen voor de Hofplaats voorgelegd aan de Haagse veiligheidsdriehoek en door de leden zorgvuldig beoordeeld.

5. *Is het college bereid in het eerste kwartaal van 2023 de plannen tot uitvoering van 'Haagse Lanen' openbaar te maken, inclusief een tijdpad?*

Antwoord: Er is gestart met het opstellen van een Programma van Eisen voor het gedeelte van de hartlijn tussen Spui, Hofweg, Buitenhof en Vijverdam. Daarbij wordt aangesloten bij bestaand beleid en bekende uitgangspunten voor de toekomst, zoals onder andere de Agenda De Kern Bijzonder (2016), het VO van De Hartlijn en het concept Binnenstadsplan.

De ambities uit het recente initiatiefvoorstel 'Haagse Lanen' (RIS309588) zijn inspiratiebronnen: er vindt een verkenning plaats in hoeverre deze haalbaar ingepast kunnen worden in het Programma van Eisen. Voor de realisatie zijn nog geen middelen beschikbaar gesteld. Een tijdpad voor uitvoering kan nog niet worden gegeven. We verwachten in de eerste helft van 2023 de raad te kunnen informeren over de voortgang, het Programma van Eisen en afspraken met het Rijksvastgoedbedrijf. Daarna zal het Programma van Eisen worden uitgewerkt tot ontwerpen waarover we in gesprek gaan met de omgeving. U bent daarvoor uitgenodigd in onze reactie op uw vorige raadsadres.

Gemeente Den Haag

Ons kenmerk
DSO/10466276

Wij vertrouwen er op met deze beantwoording uw raadsadres voldoende te hebben afgedaan.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen